

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN TUẤN HÙNG

**HOÀN THIỆN CÔNG TÁC THU BẢO HIỂM XÃ HỘI
TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI TỈNH VĨNH PHÚC**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN TUẤN HÙNG

**HOÀN THIỆN CÔNG TÁC THU BẢO HIỂM XÃ HỘI
TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI TỈNH VĨNH PHÚC**

Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

Mã số: 60 34 04 10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Đỗ Thị Phương

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn này là công trình nghiên cứu của bản thân mình được thực hiện dựa trên cơ sở lý thuyết kết hợp với thực tiễn thông qua quá trình nghiên cứu khảo sát dưới sự dẫn dắt khoa học của TS. Đỗ Thị Phương.

Các số liệu và kết quả sử dụng trong luận văn này là trung thực được trích dẫn nguồn gốc rõ ràng, các giải pháp đưa ra xuất phát từ thực tế và kinh nghiệm công tác của bản thân. Các kết quả nghiên cứu trong luận văn chưa từng được tác giả công bố dưới bất kỳ hình thức nào.

Tác giả luận văn

Nguyễn Tuấn Hùng

LỜI CẢM ƠN

Tác giả luận văn xin trân trọng cảm ơn đến các quý Thầy, Cô Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tận tình giảng dạy, truyền thụ và hướng dẫn cho tác giả nhiều kiến thức quý báu trong suốt thời gian theo học tại trường.

Lời đầu tiên, tôi xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tới Cô giáo Tiên sĩ Đỗ Thị Phương, Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội người đã nhiệt tình hướng dẫn, giúp đỡ tác giả vượt qua những khó khăn trong quá trình nghiên cứu để hoàn thành cuốn luận văn này.

Xin được chân thành cảm ơn Ban Giám đốc cùng toàn thể cán bộ công chức, viên chức cơ quan Bảo hiểm xã hội tỉnh Vĩnh Phúc đã nhiệt tình động viên, hỗ trợ cho tác giả nhiều thông tin và ý kiến quý báu trong quá trình tác giả thu thập thông tin để hoàn thành cuốn luận văn này.

Với tất cả tình cảm yêu thương xin chân thành cảm ơn mọi thành viên trong gia đình, bạn bè luôn bên cạnh chăm sóc, động viên khích lệ và giúp đỡ để tôi hoàn thành luận văn này.

Tác giả luận văn

Nguyễn Tuấn Hùng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của luận văn	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của luận văn	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
5. Đóng góp của luận văn.....	3
6. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1: LÝ LUẬN CHUNG VỀ BẢO HIỂM XÃ HỘI VÀ CÔNG TÁC	
THU BẢO HIỂM XÃ HỘI	5
1.1. Lý luận chung về Bảo hiểm xã hội.....	5
1.1.1. Khái niệm về Bảo hiểm xã hội	5
1.1.2. Vai trò của bảo hiểm xã hội	8
1.1.3. Bản chất của bảo hiểm xã hội	9
1.1.4. Đối tượng của bảo hiểm xã hội	10
1.1.5. Chức năng của bảo hiểm xã hội	11
1.1.6. Hệ thống các chế độ trong bảo hiểm xã hội	11
1.1.7. Quỹ Bảo hiểm xã hội.....	12
1.2. Nội dung công tác thu bảo hiểm xã hội.....	14
1.2.1. Đối tượng tham gia bảo hiểm xã hội.....	14
1.2.2. Căn cứ đóng bảo hiểm xã hội.....	14
1.2.3. Mức đóng và phương thức đóng bảo hiểm xã hội	15

1.2.4. Quy trình thu - nộp bảo hiểm xã hội	16
1.2.5. Quản lý thu bảo hiểm xã hội	17
1.3. Các căn cứ pháp lý liên quan đến Bảo hiểm xã hội và công tác thu Bảo hiểm xã hội	21
1.3.1. Căn cứ pháp lý liên quan đến Bảo hiểm xã hội	21
1.3.2. Quy định về công tác thu bảo hiểm xã hội của BHXH Việt Nam.....	23
1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến công tác thu bảo hiểm xã hội	24
TÓM TẮT CHƯƠNG 1.....	26
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	27
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu	27
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	27
2.2.1. Chọn địa điểm nghiên cứu	27
2.2.2. Phương pháp tiếp cận	27
2.2.3. Thu thập thông tin	28
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	28
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	29
TÓM TẮT CHƯƠNG 2.....	31
Chương 3: PHÂN TÍCH THỰC TRẠNG CÔNG TÁC THU BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI TỈNH VĨNH PHÚC.....	32
3.1. Giới thiệu chung về cơ quan Bảo hiểm xã hội tỉnh Vĩnh Phúc.....	32
3.1.1. Quá trình hình thành và phát triển của BHXH tỉnh Vĩnh Phúc	32
3.1.2. Tổ chức bộ máy quản lý của Bảo hiểm xã hội tỉnh Vĩnh Phúc	34
3.1.3. Chức năng và nhiệm vụ của Bảo hiểm xã hội tỉnh Vĩnh Phúc	35
3.2. Phân tích thực trạng công tác thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại Bảo hiểm xã hội tỉnh Vĩnh Phúc	37
3.2.1. Tình hình tham gia bảo hiểm xã hội trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc	37
3.2.2. Căn cứ đóng bảo hiểm xã hội tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc.....	40
3.2.3. Công tác thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc	42

3.2.4. Phương thức và mức đóng BHXH tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc	46
3.2.5. Công tác thu BHXH bắt buộc tại các đơn vị điều tra	50
3.2.6. Dẫn chứng của của việc thu BHXH tốt đến đời sống người lao động và tới phát triển sản xuất cũng như tác tác động tiêu cực không đóng BHXH cho người lao động của doanh nghiệp.....	55
3.3 Đánh giá kết quả và các hạn chế về công tác thu BHXH bắt buộc tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc	55
3.3.1 Những kết quả đã đạt được	55
3.3.2. Một số tồn tại.....	56
3.4. Một số nguyên nhân chính ảnh hưởng đến công tác thu BHXH tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc	57
TÓM TẮT CHƯƠNG 3.....	60
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM HOÀN THIỆN CÔNG TÁC THU BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI TỈNH VĨNH PHÚC ...	61
4.1. Định hướng phát triển và giải pháp thực hiện của BHXH Việt Nam đến năm 2020	61
4.1.1. Định hướng phát triển	61
4.1.2. Giải pháp triển khai thực hiện	62
4.2. Định hướng và mục tiêu của công tác thu BHXH bắt buộc tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc trong những năm tới	63
4.2.1. Định hướng.....	63
4.2.2. Mục tiêu công tác thu BHXH bắt buộc tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc trong những năm tới.....	65
4.3. Đề xuất một số giải pháp nhằm hoàn thiện công tác thu BHXH tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc	66
4.3.1. Giải pháp thu BHXH đối với từng loại khối hình tham gia.....	66
4.3.2. Giải pháp đối với vấn đề nợ, trốn đóng BHXH	68

4.3.3. Giải pháp đối với công tác thông tin tuyên truyền, phổ biến chính sách pháp luật về BHXH.....	70
4.3.4. Một số giải pháp khác nhằm hoàn thiện công tác thu BHXH tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc	71
4.4. Một số kiến nghị.....	73
4.4.1. Kiến nghị với Nhà nước, chính quyền địa phương	73
4.4.2. Kiến nghị với ngành BHXH.....	74
4.4.3. Kiến nghị đối với BHXH tỉnh Vĩnh Phúc	74
TÓM TẮT CHƯƠNG 4.....	75
KẾT LUẬN.....	76
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	79
PHỤ LỤC	83

DANH MỤC VIẾT TẮT

BHXH:	Bảo hiểm xã hội
BHYT:	Bảo hiểm y tế
BHTN	Bảo hiểm thất nghiệp
HĐLĐ	Hợp đồng lao động
NLĐ:	Người lao động
SDLĐ:	Sử dụng lao động

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1: Cơ cấu lao động tham gia BHXH theo khối, loại hình tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc	38
Bảng 3.2: Tình hình tham gia BHXH của NLĐ theo các tổ chức năm 2013 .	39
Bảng 3.3: Kết quả thu BHXH bắt buộc từ năm 2011 đến năm 2013	44
Bảng 3.4: Lãi suất chậm đóng BHXH và lãi suất cho vay của Ngân hàng BIDV năm 2012 và năm 2013	47
Bảng 3.5: Tình hình nợ đọng BHXH tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc năm 2013 ..	48
Bảng 3.6: Bảng thống kê ký HĐLĐ và đóng BHXH của các đơn vị điều tra năm 2013	51
Bảng 3.7: Tình hình ký kết HĐLĐ và tham gia BHXH của NLĐ tại các đơn vị điều tra năm 2013	51
Bảng 3.8: Ý kiến của đơn vị điều tra năm 2013	53

DANH MỤC HÌNH

Hình 1.1: Quy trình thu Bảo hiểm xã hội.....	20
Hình 3.1 Tổ chức bộ máy của BHXH tỉnh Vĩnh Phúc	34
Hình 3.2: Kết quả thu BHXH bắt buộc từ năm 2011 đến năm 2013	44
Hình 3.3: Tỷ trọng nợ đọng theo thời gian tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc.....	48
Hình 3.4: Số lao động tham gia BHXH bắt buộc qua điều tra	52